

Akademie výtvarných umění v Praze

Studijní program Výtvarná umění

Ateliér kresby / škola Jiřího Petrboka

DIPLOMOVÁ PRÁCE

ČLOVĚT TANKIST

MAM TANKIST

Vypracoval: Jan Uličný

Vedoucí diplomové práce: Akad. Mal. Jiří Petrbok

Oponent/ka diplomové práce: MgA. Rudolf Skopec

Akademický rok 2019/2020

Človět Tankist

Pro svou diplomovou práci jsem si předem nevytyčil jednotné téma. Název “Človět Tankist” odkazuje k motivům, s nimiž kontinuálně pracuji, nicméně jde primárně o zkomoleninu jména imaginárního “hrdiny” a poskytuje tedy svobodné pole působnosti. K Človětu Tankist jsem si poznamenal: “ 1. Je to Človět, který touží ovládnout svůj “Tankist”, přičemž odmítá hlubší ponor do tajů a nauk řízení. Velkolepě razí názor, že bude-li kdy něco potřebovat, nějak si na to přijde sám. Svůj tankist ostatně nosí v sobě a netřeba tlačit na pilu. 2. Človět Tankist je sebestylizací určenou na doma. Je alternativní identitou, jež nepřipouští pochybnosti na poli tvůrčího snažení. Toto snažení mu občas připadá lidsky dojemné. 3. Človět Tankist je archetypem malíře-poplety. Odhodlá-li se opustit křehký útulek své kabiny, očekává úsměv a pochopení. 4. Človět Tankist se neobtěžuje čtením v jízdním řádu. V nejhorším případě jede pěšky, což je menší námaha, než měnit si povahu.”

V podobných intencích introspektivních poznámek se často pohybuji v tvorbě. Odměnou za sebeironii a artikulaci vlastní nedostatečnosti je pozice, jež dovoluje nahlížet tragédii, úzkost, patos a vypjatou emocionalitu groteskní optikou. “Velká”, esenciální témata, jako je láska, přátelství smrt atd. Se tak promítají v pohádkových kulisách, a jako volně manipulovatelné figurky na poli dioramatu se stávají přijatelnými. Pohled zvrchu se mění v nadhled, ideálně ve smyslu pochopení a smíření.

Spíše, než že bych svou práci podroboval zpětné analýze se pokouším o skutečný dialog. Zajímají mě nové perspektivy, které mi obraz” ideálně může nabídnout. V podstatě rekonstruuji svět vlastních vzpomínek, čímž vzniká prostor, kde se potkávají zasuté symboly a vizuální sutiny z dětství s odkazy na bezprostřední zážitky. Ačkoli při práci na ni nemyslím, je pro mě důležitá kontinuita, která se často vyjevuje až při zpětném čtení. Nemám rád dramatická odchýlení. Odkazuji se ke své dřívější práci, nicméně bych se rád vyhnul stagnaci a setrávání v nějaké bezpečné pozici. Je pro mě důležitý vývoj a vzájemné srovnávání.

Zpětně vidím jako významný spojující prvek mé diplomové práce motiv opouštění, odcházení a loučení s iluzemi o sobě a o světě, nebo třeba s milovanou osobou. Dalo by se hovořit o “estetizovaném truchlení”. V poslední době si nicméně intenzivněji uvědomuji, že ze všeho nejvíc mi ve finále jde prostě o to, vyrábět hezké věci.

Finálním výstupem mé diplomové práce je série sedmi maleb doplněná trojicí soch/objektů. Obrazy jsou malované olejem a akrylem na plátně. Rád pracuji s jemnými barevnými gradienty a vypouklou, bublinovitou stylizací. Je pro mě důležitá hladkost povrchů. Volím pastelovou, výraznou barevnost, která mi evokuje bezpečí dětského pokoje devadesátých let plného “gumových přátel” a hebkého povlečení. Baví mě iluzivní imitace materiálů, jako je kov, beton a dřevo, kde vycházím ze zkušenosti s modelářstvím a patinou. Postupně si osvojuji vlastní technologické postupy a “triky”, které kombinuji a koláž těchto přístupů se často stává sama o sobě nositelem, či indikátorem významů. Záleží mi na čistotě provedení, kdy často balancuji na hranici s obsesí. Snažím se vyhýbat formálním nahodilostem a expresivním efektům, čímž protestuji proti svému dřívějšímu nešvaru neustále se ohánět intuitivností a spontaneitou procesu.

Pracuji v širších tematických cyklech, nicméně myslím, že obrazy fungují i jednotlivě. Je pro mě důležité, aby byl každý obraz jiný, navzdory estetické semknutosti. Práci na komplikovanějších kompozicích obvykle začínám abstraktní akrylovou podmalbou, kdy bílou plochu potřebuji nejdříve ušpinit a poškodit, abych ji v rozčilení začal “opravovat” a zabydlovat předměty a figurami. Povědomou, komiksovo-groteskní estetikou a 3D vizualitou počítačových her nevolím nijak intelektuálně. Jde o osobní zalíbení a stylizaci. Technicky osciluji mezi malbou, koláží a kutilstvím (modelářstvím?).

Souběžně jsem ve větších časových rozestupech pracoval na trojici objektů, které tvoří součást diplomové práce. Pracuji s nalezeným a postupem času nahromaděným materiálem, který doplňuji hliněnými figurkami. Sochy vznikají na téměř totožném principu, jako malby, přičemž jako základní “abstraktní” materiál slouží jednotlivá torza předmětů, jejichž spojováním postupně vznikají konkrétní figury. Objekty vnímám jako infantilně melancholické 3D ilustrace obrazů, nebo jakési self-pomníky.

Vědomě se neodkazuji k dějinám umění ani k současným umělcům a teorii, ačkoli bych se nerad uchýloval k nějakému programovému solitérství, či outsiderství. Je-li to možné, pokouším se při práci zapomenout na dílo jiných autorů. Blízká je mi například práce Pavla Brázdy, Jordan Kasey, Julia Hoffmanna, Viktora Pivovarovy, nebo Jaroslava Panušky.

Podpis vedoucího diplomové práce:

Podpis diplomanta: